YAPRAK

Her ayın biriyle onbeşinde çıkar
Fikir, Sanat Gazetesi
Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden : Orhan Veli Kanık

Yıl: 1 Sayı: 13

1 Kasım 1949
15 Kuruş

Abone: 6 aylığı 150, Yıllığı 300 Kuruş
Adres: Posta Kutusu 179, Ankara
Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. — Ankara

Senin İçin Ey Demokrasi

Gel, kıtayı bölünmez bir bütün yapacağım,
Güneşin görüp göreceği en yaman insan soyunu yaratacağım,
Bırakılmaz tanrısal ülkeler kuracağım,

Dostların aşkından,
Dostların hayat - boyu aşkından.

Bütün nehirleri, gölleri, kırları boyunca Amerikanın sık ağaçları gibi arkadaşlık ekeceğim.

Birbirine sarmaş dolaş kentler kuracağım,

Dostların aşkından,
Dostların erkek aşkından.

Benden sana bunlar, ey Demokrasi, sana hizmet için kadınım!
Senin için, senin için söylüyorum bu türküleri.

WALT WHITMAN
Çeviren: Melih Cevdet ANDAY

YAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAK

YAPRAK

En haklı bayramımız olan Cumhuriyet Bayramının bütün yurttaşlara kutlu olmasını ve hepsinin, önümüzdeki yıl içinde, daha hür, daha eşitçe günler görmelerini diler.

YAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAKYAPRAK

HALKIN HALK İÇİN HALK TARAFINDAN

Birleşik Devletlerin Cumhurreisi olan Abraham Lincoln (1809—1865) kölelik rejimiyle savaştı. İç savaşı başarı ile bitirip memleketinde köleliğe son verdi. Amerika'da demokrasinin yerleşmesinde büyük rolü vardır. Aşağıdaki parça, iç savaş sırasında bir şehitliğin açılışında söylediği bir nutuktan alınmıştır.

Babalarımız bu kıt'aya, hürriyetini müdrik, insanların eşit yaradıldıklarına inanan yeni bir millet getirdiler.

Şimdi biz, büyük bir iç savaşa atıldığımız bu zamanda, bu milletin veya onun gibi düşünen, inanan başka her hangi bir milletin buna uzun zaman dayanıp dayanamıyacağını deniyoruz. Önümüzde bu savaşların geçtiği büyük bir alan var. Biz, bu milletin yaşaması için hayatlarını verenlere bu alanın bir parçasını, son bir dinlenme yeri olarak armağan etmek niyetiyle buraya geldik. Yapacağımız iş yerinde, doğru bir iştir.

Fakat, daha geniş mânada, burayı onlara armağan etmeğe, kutsallaştırmağa, azizleştirmeğe bizim gücümüz yetmez. Şimdi ölü veya yaşamakta olan burada döğüşmüş her yiğit, bu toprakları artık bizim çoğaltamıyacağımız veya azaltamıyacağımız kadar kutsallaştırmışlardır. Bizim burada neler söylediğimizi uzun zaman hatırlamıyacak olan dünya, onların yaptıklarını hiç bir zaman unutmıyacaktır. Doğru olan, onların, uğrunda mücadele ettikleri, ilerlettikleri fakat bitiremedikleri dâvalara kendimizi vermemizdir. İşte bize düşen ödev budur. Onların en büyük bağlılığı gösterdikleri bu dâvalara biz bu şerefli ölülerden daha büyük bir kuvvetle bağlanacağız. Onların boşuna ölmedikleri meselesini burada halledeceğiz. Bu millet, tanrının izni ile, hürriyetin yeniden doğuşunu görecektir ve halkın, halk için, halk tarafından idaresi yer yüzünden kalkmıyacaktır.

Çeviren: M. C. ANDAY

Okul kitaplarından:

GÜZEL YAZILAR

AKŞAM Gazetesi, yurt aydınlariyle konuşarak bizde niçin yazar yetişmediğinin sebeplerini araştırdı. Bu arada, nesillerin dil ve edebiyat bakımından terbiyesinde önemli bir yeri olan, edebiyat öğretiminin de sözü edildi. Edebiyat öğretiminin ehemmiyeti üzerinde durmak, Bu maksatla da bugün okullarda okutturulan edebiyat kitaplarını ele almak gerektiğine biz de inanıyoruz. Bu kitaplar, Bay Reşat Şemseddin Sirer'in Millî Eğitim Bakanlığı sırasında kabul edilmiş olan **Güzel Yazılar** adlı kitaplardır. Adının **Güzel Yazılar** olmasına rağmen, yazılarının, güzellikle hiçbir ilgisi bulunmıyan bu kitaplardan, yeni yetişen gençlerin bir edebiyat zevki alabileceklerine inanmak bir hayli güç. Gerçi, ölü dille yazılmış örnekler içinde birkaç güzel şeye rastlamak mümkün; ama yakın çağların yazarları arasından alınmış örnekleri ne zevk bakımından işe yarar şeyler sayıyoruz, ne de bir edebiyatın tarih içindeki oluşunu göstermesi bakımından. Meselâ, bir Celâl Sahir Erozan'dan edebiyat tarihimize hiçbir şey kalmıyacağını, eserlerini tanımanın da bugünün gençlerine hiçbir şey kazandırmayacağını anlamak için pek öyle edebiyatçı olmaya lüzum yok. Bu, biraz okuması, yazması olan her insanın kolayca göreceği bir gerçek. Herkesin gördüğü bir gerçeği okul kitabı yazan bir zat niçin görmez? Herhalde, yazarın gözlerini, Celâl Sahir'in yaşadığı yıllarda bürüyen duman dağılmamış olmalı. Bütün bir neslin zevkini gözleri kırk yıllık dumanla kaplı kimselere bırakanların sorumluluğunu şimdilik fazla kurcalamıyalım. Zevk, nihayet, ölçüye vurulamıyan bir şeydir. Ölçüsü olan şeyler üzerinde durmak daha doğru olur. Onun için, bu kitapları, tertipleri ile, gençlere verdikleri bilgiler bakımından ele alalım.

Güzel Yazılar o bakımlardan da başarılı eserler sayılamaz. Bu kitapları şöyle bir gelişigüzel karıştırmak, bunların hem bozuk bir şekilde tertiplendiğini, hem de yanlışlarla dolu olduğunu görmeye yeter. Meselâ yazar, birinci kitabın 27 nci sayfasında şöyle diyor:

Büyük, ufak iki türlü mısra, Küçüklerine "müstezat" denir.

Muallim Naci **Istılahat-ı Edebiye'de** müstezadı şöyle tarif ediyor:

Mef'ûlü mefâilü mefâilü faûlün vezninde bulunan mısralara mef'ûlü faûlün cüzülerine müsavi birer parça zammetmek suretiyle meydana getirilen nazımdır. O parçalara ziyade namı verilir.

Muallim Naci'nin kitabına bakmak bizim aklımıza geliyor da okul kitabı yazmaya memur edilmiş bir zatın aklına niçin gelmiyor acaba? Kimbilir, belki de bildiklerinin yanlış olabileceğine ihtimal vermiyor.

Yazar, yine birinci kitabın 93 ncü sayfasında, şöyle diyor:

Birbirlerine karşılık vererek konuşmaya başladılar ve artık törene karışanlar içinden ileri gelenler, koro, şiir ve musiki... ilk trajedi bu unsurlardı.

Dil yanlışı üzerinde mi duralım, fikir yanlışı üzerinde mi? Haydi şimdilik dili geçelim de yazarın ne demek istediğini anlamaya çalışalım. Koro, şiir ve musiki trajedinin ilk unsurlarıymış. Sayın yazar şaşırmış, yahut da bu bilgiyi yanlış bir kitaptan edinmiş. Aslında bu üç unsur şiir, musiki ve rakstır. Koro ise raksa da katılır, musikiye de.

Yine aynı kitabın 8 nci sayfasında şiir tarif ediliyor. Şu şiirin ne olduğunu bir türlü anlıyamamıştık. Meğer ne kolaymış! İşte:

Şiir; sözün, bildiğimiz türkülerden, havalardan ayrı musikisi olan dokunaklı, güzel nazım.

Dil yanlışı üzerinde yine durmıyalım. Sözün kelimesini sözlerinin yaparsak cümle düzelir. Onu geçip yine fikre gelelim. Bu tarife göre, bir parça, nazım olmazsa şiir olmaz, Musikisi olmazsa şiir olmaz. yine bu tarife göre, türkü şiir değildir. Tarifi neresinden tutup da kurtarmalı bilmem. Bunu ezberlemiyen öğrenci belki de sınıfta kalıyor; hayattan bir sene, iki sene kaybediyor. Yazık mı değil mi, düşünmeden söylüyorum: **Güzel Yazılar** kitabının yazarı öğrenci olsa, bu tarifle, sınıf geçemez sanırım.

Kitabın 21 nci sayfasında da tiyatronun tarifi var. Şöyle:

Tiyatro bir eğlencedir.

Pes! Okumuş yazmış bir insandan bu kadarı beklenmez doğrusu. Bir öğretmenden, okul kitabı yazmış bir zattan demeye dilim varmıyor artık. Hoş, bu tarif, sanata ancak o kadar değer veren, sahneden paldır Küldür eserler kaldıran bir bakanın zamanında yazılmış bir kitaba pek uyuyor ya. Neyse, geçelim.

Yine birinci kitabın 62 nci sayfasındaki bir şiirde şöyle bir beyit var:

Yedi yerden kurşun yemiş,
Kuluncunun arasına.

Yazar, şiirde geçen bilinmesi güç kelimelberi anlatırken, kulunca sızı mânası veriyor. Hani, doğrusunu bilen de şaşıracak. Sızıyı bir madde sanacak, yahut kuluncu bacağında arayacak öğrencilerin çıkmıyacağını da Allah bilir.

Saymakla bitmiyecek olan bu çeşit bilgi yanlışlarını bırakıp başka bahse geçelim. İlk vazifesi genç nesle Türkçeyi öğretmek olan bu kitaplar - işte burası çok acı - Türkçe yanlışlariyle dolu. Meselâ şu cümleye bakın:

Tervih-ül Ervah, hekimlik ve sıhhat koruma esaslarını eski dört unsura, ateşe, havaya, toprağa, suya göre gıda maddelerine, mizaç ve tabiata ait mısralarla anlatır.

Nasıl? anladınız mı bir şey? Biz anlamadık. Bozukluğun nerede olduğunu bilsek düzelteceğiz. Ama onu da anlıyamıyoruz ki. Bununla beraber bize çıkışmaları da mümkün. Meselâ derler ki: "Siz anlamayabilirsiniz. Ama çocuklar, bunu anlamaya mecburdur." Doğru!

Başka bir sayfada bir nefesin vezni yazılı:

Yedi heceli olmak.

Cümle bitti. "Yedi heceli olmak neymiş? Böyle cümle olur muymuş?" falan demeyin. Olurmuş ki olmuş.

Sayın okuyucular, biliyorsunuz, Yaprak sayfaları pek dar. O sayfaları abur cuburla doldurmamak için âdeta üstüne titriyoruz. Onun için, bağışlayın, bu bahsi burada keselim.

Bu kitaplardaki başka bozuklukları, usul ve tertip aksaklıklarını başka bir yazıda anlatırız.

O. V. KANIK

HİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYE

BÜYÜCÜ

ORHAN KEMAL

Masa gibi kullandığı gaz sandığıyla tahta iskemlesini bir doktor evinin sokak kapısı içine yerleştirmişti. İşlek fakat çirkin yazısiyle zarf üstleri, havale kâğıtları, asker mektupları yazar, tutturabildiğine, bâzan iki çeyrek, bâzan yirmi kuruş, pek pek de yarım lira alır, akşamları büyük bir hasretle, Dalgacı Ali'nin koltuk meyhanesine doğrulurdu.

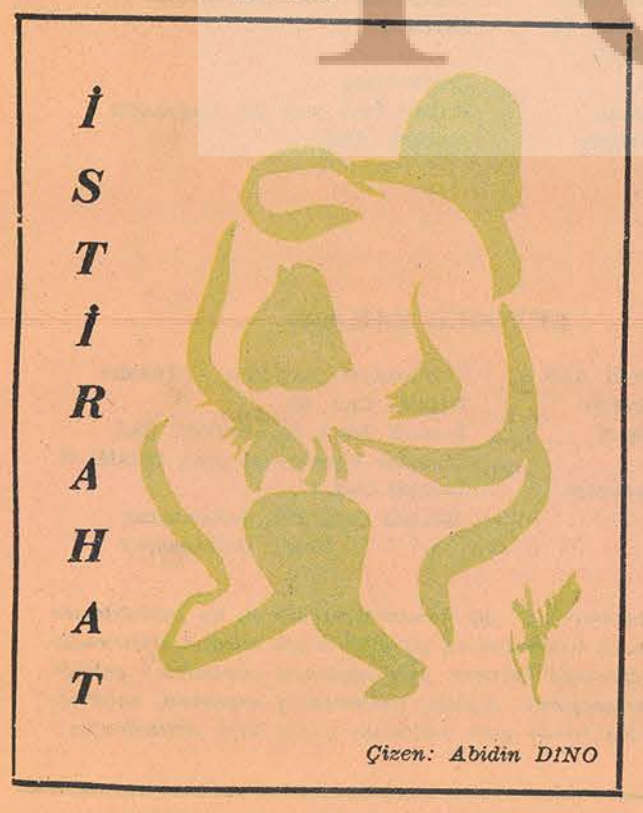

Çizen: Abidin DİNO

Kısa boyluydu, avurtları çökük çöküktü. Yer yer ağarmış, eprimiş lâcivert elbisesi kabaca yamalıydı. Yirmi iki sene evvelki memuriyeti olan posta seyyarlığından atılalıdanberi boynundan çıkarmadığı kıravatı yağlı bir ipe dönmüştü...

Posta seyyarlığından atılmasına sebep, vakıtlı vakıtsız kafayı çekip, aslan kesilmesiydi. Kafayı tuttu mu, her taraf asfalt diye, daireye girer, masaları dolaşır, kiminin tamponunu iter, kiminin kayıtlar düşürmekte olduğu Vâride defterini çeker, bitmez tükenmez sululuklarla, cıvır da cıvırdı.

"...işimiz sıkı, bırak dalgayı allahaşkına.. Senin ipinle kuşağın..,, gibi lâflar edenlere, "...boşverin! derdi, alt tarafı Devlet işi değil mi? Cennetmekân ecdadımız bitirememiş...,,

Fakat dâire arkadaşlariyle âmirleri en çok, yüksekten atmasına içerlerlerdi. O daha sekiz yaşındayken ölüp kendilerine hiçbir şey bırakmıyan mustantık babasiyle öğünürdü. Bir gün şefiyle bu yüzden giriştiği bir tartışma, işinden atılmasına sebep oldu. Ama o bunu bir türlü hazmedemedi. Sağa dert yandı, sola dert yandı, en son, başta Cumhurbaşkanına olmak üzere, kimlere dilekçeler düşürmedi? Ne yapsa nâfile, derdini bir türlü dinletemiyordu. Dalgacı Ali'nin meyhanesinde, kıpkırmızı gözlerini ayıra ayıra bağırır, çağırır :

"..beni, benim zekâmı, asaletimi çekemediler! derdi, çekemediler, çünkü onların içinde hiçbirisi mustantık oğlu değil!,,

Hakkını almak için başvurduğu yerlerin kulak kasmayışına aldırmıyor, günün birinde hakkını söküp alacağına olan imanı sarsılmıyordu.

"O gün gelecek, diyordu, o gün gelecek, onlara göstereceğim ne adam olduğumu! Nasıl? diyeceğim, nasıl aranırmış hak!,,

O gün geledursun... O, boş durmadı. Dâire arkadaşlarını hemen adım adım tâkip etti, pusular kurdu,

(Sonu arkada)

SUCUNUN TÜRKÜSÜ

Bu parça Orhan Veli'nin ALTINDAĞ adlı uzun bir şiirinden alınmıştır.

Su taşırım, eşeğim önümde;
Deh, eşeğim, deh!
Bin kişinin canına can katar günde;
Deh, eşeğim, deh!

İki teneke bir yanına,
İki teneke öbür yanına;
Salına salına;
Can katar günde bin kişinin canına:
Deh, eşeğim, deh!

Şu dünyada varım yoğum:
Karım, eşeğim, oğlum.
Deh, eşeğim, deh!
Hepinize uzun ömürler versin Tanrım.
Siz ölürseniz ben ne yaparım?
Deh, eşeğim, deh!

O su taşır, bana yağ bal,
Karıma süt olur.
Çamurlu su, içene âfiyet olur.
Günde yüz hane, bin nüfus
— Deh, eşeğim, deh! —
Hayat bulur,
Sıhhat bulur,
Bereket bulur.

Orhan VELİ

Bir millet, hem cahil hem de hür olmayı umuyorsa, medeniyet halinde hiçbir zaman olmıyanı ve olmıyacak olanı umuyor demektir. Her hükümetin memurları ferdlerin hürriyetini ve mallarını keyfi bir şekilde idareye meyyaldirler. Bunlara karşı, halkın kendinden başka emniyet yolu yoktur. Halkın emniyeti ise basının hür olmasına bağlıdır.

Jefferson

Şundan bundan

KÜÇÜK ŞEHİR

Devlet Tiyatrosu (Küçük Tiyatro) bu sene ilk eser olarak, Cevat Fehmi Başkurt'un, geçen yıl İnönü armağanını kazanan, *Küçük Şehir*'ini oynadı. Oynadı değil, hâlâ da oynuyor. İnönü Armaganı gibi yüce bir armaganın ne biçim eserlere lâyık görüldüğünü anlamak istiyenler Küçük Tiyatro'ya gidip bu eseri görsünler.

Görüp de eseri beğenmiyenler, sakın bu gibi eserleri armağanlara lâyık görenlere kızmasınlar. Suç, yalnız onların değil.

Milleti yıllardır bu türlü eserler görmeye mecbur edenlerin; halkın zevkini bu çeşit eserlerle, hattâ zaman zaman bundan daha kötüleri ile, terbiye etmiye çalışanların da bu işte bir sorumluluğu olsa gerek.

Kanunlarla müesseseler insan zekâsı ile el ele gitmelidir.

Jefferson

Kitaplar

AZAB-I MUKADDES

Neyzen'in mısraları yıllardanberi dilden dile dolaşır durur. Ağızdan ağıza geçerek yayılan bu mısralar çoğu zaman yanlıştır. İhsan Ada tarafından hazırlanıp yayımlanan **Azab-ı Mukaddes** bu mısraların yanlış bir şekilde yayılmasını önliyecek. Ayrıca derbeder geçmiş bir ömrün mahsullerinin de . ortadan kaybolmamasına yarayacak. Bunu, pek mütevazî bir dille yazdığı önsözünde, Neyzen'in kendisi de söylüyor. Yaşayışında bir kalıba dökemediği isyanını şiirlerine boşaltmış. Böylelikle rahat edince de her şeye boş vermiş.

Kirli ellerde görünce paradan iğrendim

Mısraı, onun, hayatı hor görmesini, cemiyete, nizamlara boş vermesini, derbeder bir ömür sürmesini izah eden mısralardan biridir. Neyzen, yetmiş yıllık bir ömür içinde söylediği mısralardan çoğunu bütün çağların malı haline getirmesini de bilmiş.

Türkü yine o türkü, sazlarda tel değişti;
Yumruk yine o yumruk, bir varsa el değişti.

mısraları dünya düzeninin değişmiyen taraflarından birini anlatıyor. Her devir için taze, her devir için gerçek olan kıtalarından biri de şu:

Kimse tayip edemez biz kafa göz yarsak da;
Döğüşe, kavgaya var milletin elbet hakkı.
Yatalı beş senedir sade mısır ekmeğine
Kalmadı halkımızın Hind horozundan farkı.

Fazla hürriyetin mahzurlarını, az hürriyetin mahzurlarına tercih ederim.

Jefferson

YENİ ŞİİR ANTOLOJİSİ

Dört, beş ay oluyor, bu adla bir kitap çıktı. Okuyucularına yeni Türk şiirlerinden örnekler veriyor. Ayrıca o şiirlerin şairleri hakkında da kısaca bilgiler. Bu bilgilerde, daha önceki antolojilerden alınmış olduğu için, bazı yanlışlar var. Bununla beraber şimdilik o yanlışlar üzerinde durmayacağız. Antolojiyi tertipleyen İsmail Âli Sarar, kitabının başına koyduğu bir öusözde şiirimizin çeyrek asırlık gelişmesini anlatıyor. Bu önsöze göre **"... Necip Fazıl, Fransız edebiyatında Baudelaire ile Verlaine'de olduğu gibi, yeni bir ürperişle ruhun şiirini işleyebilmiş."**

Bu kitapta Fahri Ersavaş, Hikmet Par, Şinasi Seba, Muzaffer Uyguner, Esat Topkoparan, Kemal Yerdelen, Leylâ Uzcan, Faruk Çağlayan, Hamdi Durmuş, Dündar Kortan, İlhan Demiraslan gibi birçok şairin şiirini okuyacak, bugünkü Türk şiiri hakkında fikir edineceksiniz.

Eserin sonundaki Sonsöz'den anlaşıldığına göre bu eserin tertiplenmesinde Dr. Mehmet Kaplan'la Prof. Suut Kemal Yetkin'in çok yardımları dokunmuş. Mehmet Kaplan, şair listelerini eser sahibiyle birlikte gözden geçirmiş. Suut Kemal Yetkin de metodlar hakkında örnekler göstermiş. Eser sahibi, ikisine de teşekkür ediyor. Yaprak da, Türk edebiyatı namına hem Mehmet Kaplan'a, hem Suut Kemal Yetkin'e "himmetiniz varolsun" der.

Demokrasinin en cazip tarafı, yalnız onun, bütün milletleri, bütün insanları, ne kadar uzak, ne kadar çeşitli ülkelerde olurlarsa olsunlar, bir kardeşlik, bir aile havası içinde bir araya getirebileceği, getirmeğe çalışabileceğidir.

Whitman

Dergiler

SEÇİLMİŞ HİKÂYELER DERGİSİ

Salim Şengil, yıllardır, bu adla bir dergi çıkarıyor. Ciddî eserlerin okuyucu bulmakta ne kadar güçlük çektiğini bilenler Salim Şengil'in gayretini küçümseyemezler. İşte, son günlerde, elimize bu derginin 21 inci sayısı geçti. Bu sayıda M.Ş.E. nin *Komiser* adlı bir hikâyesi var. Aynı hikâyeyi daha önce gündelik gazetelerden birinde okumuştuk, Salim Şengil'in derginin sonuna yazdığı bir yazıdan öğrendiğimize göre aynı hikâyeyi bir defa da radyo dinleyicileri dinlemişler. Gittikçe gelişen hikâyeciliğimizde önemli bir yeri olan M.Ş.E., çoğu hikâyesinde olduğu gibi bunda da, bizi memleket gerçekleri içinde yaşatıyor. İnsanlar, hergün her yerde gördüğümüz insanlar; konuşmalar, her gün her yerde duyduğumuz konuşmalar. Karakola yorgun dönüp çizmelerini çektirdikten sonra mangal başında ısınan komiser, sokakta bir kızla bir erkeğin öpüşmesini bir türlü namusuna yediremiyen polis, genç karısından hep "bu, bu!" diye bahseden delikanlı ne kadar bizden! Polisin taassup derecesine varan namus anlayışının, uzak yoldan da olsa, karısını başka bir erkeğe kaçırmış olmasına bağlanışı - biraz fazla Freud'kâri olmakla beraber - hikâyeye sağlam bir kuruluş sağlıyor. Ayni zamanda, toplumun fertler üzerinde yanlış yoldan yaptığı baskıların fertleri nasıl taassuba, oradan da nasıl kötülüğe götürdüğünü görüyoruz.

Hikâye, polisin asıl işinin halkın gerçek emniyetini sağlamak olduğunu belirtmesi bakımından da bir hayli önemli. **Okuyucularımız Seçilmiş Hikâyeler Dergisinden birer tane edinip Komiser hikâyesini mutlaka okumalılar.**

Bir refah aristokrasisi cemiyete kârdan ziyade zarar ve tehlike getirir.

Jefferson

YENİ ADAM

İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun yeniden çıkarmaya başladığı Yeni Adam Dergisinin 6 Ekim tarihli sayısında, **Dinliler, Dinsizler ve Softarlar** başlıklı bir yazı okuduk. Yazı şöyle başlıyor: **"Din sosyal bir kurumdur, bütün öbür kurumların da anasıdır.,,** Ve şöyle bitiyor: **"Dincilerin yapmak istedikleri şey, dini kendi görevinden çıkarıp onunla öbür sosyal kurumları zorlamaktır. Bir din hegemonyası kurmak, işte tarihin gidişine aykırı olan saldırış budur.,,**

Bunları okuyunca insanın aklına ister istemez şu soru takılıyor: Eğer din öteki sosyal kurumların anası ise, yani ahlâk, hukuk, sanat vs.. din müessesesinden doğmuş iseler, dincilerin bu sosyal kurumlara hâkim olmaya kalkışmalarını tabii görmek gerektir. Yazar böyle bir hâkimiyet iddiasını tarihin gidişine aykırı buluyorsa bundan çıkacak sonuç, dinin öteki sosyal kurumların anası olmadığı ve din müessesesinin de, bütün sosyal kurumlar gibi, maddî şartların bir çeşit tezahüründen ibaret bulunduğudur.

Baltacıoğlu'nun makalesini okumaya devam edince başka bir tezatla daha karşılaşıyoruz. Yazara göre: **"normal insan dinli insandır ve normal sosyeteler dinli sosyetelerdir. Dinli sosyetelerin içinde dinli olmayan insanlar bulunabilir. Nasıl ki ahlâksızlar, zevksizler ve mesleksizler de vardır. Bunlar da onlar gibi topluluk dışı, antisosyal, anormal insanlardır.."**

Şimdi bu düşünceyi de inceleyelim ve sonucuna doğru götürelim. Madem ki dinsiz adam ahlâksız adam gibi toplum için zararlıdır, şu halde onu toulum dışı etmek yani ezmek gerektir. Dinsizi toplum adına kim ezebilir? Elbette devlet ve hükûmet. Peki, dinsizi ezen devlet ve hükûmet nasıl bir devlet, nasıl bir hükûmettir? Dine dayanan bir devlet, dine dayanan bir hükûmet. Öyle ise softaların ne günahı var? Onların da istedikleri devletin din kuvvetine dayanması değil mi?

Yurdumuzda din cereyanlarının tehlikeli yollara doğru yöneldiği şu sıralarda bu meseleyi, kanaatimizce, daha açık yürekle çözmeye çalışmamalıyız. Meselâ kendi kendimize şu soruyu sormalıyız: Türkiyenin lâik bir devlet olduğunu kabul ediyor muyuz? Ediyorsak, şunu da bilelim ki, lâik devlet vatandaşları dinli, dinsiz diye ayırmaz ve dinin sosyal hayata, toplum işlerine karışmasına müsaade etmez.

YAPRAK

İnsan, idrâkle ve gerçekle idare edilebilir. Buna göre ilk hedefimiz ona gerçeğin bütün yollarını açık bulundurmak olmalıdır. Şimdiye kadar keşfedilenlerin en müessiri basın hürriyetidir.

Jefferson

Okuyucularımıza

Bir kaç aylık ayrılıktan sonra tekrar karşı karşıyayız. Eskiden olduğu gibi, bundan sonra da, hem sizlere, hem yurda faydalı olmaya çalışacağız. İşimizi yürütmekte bize sizler de yardım edebilirsiniz. Karşılaştığımız güçlüklerin en büyüğü dağıtma teşkilâtımızın bozukluğundan geliyor. Gazetemize abone olur, kendinizden başka da aboneler bulursanız bu güçlüğü az çok önlemiş oluruz. Abonelerimizin gazeteleri, kendilerine , piyasaya çıkanlardan önce gönderilir. Ayrıca abone olmak suretile alınan gazeteler, sokaktan alınanlardan daha ucuza gelir.

Yaprak, okuyucularına başka yoldan da faydalı olmaya çalışacak. Yaprak yazarlarının kitaplarını, abonelerimizden istiyenlere, üzerlerindeki fiyatın yüzde yirmi eksiğine verecek, üstelik posta parası da almayacağız. Bütün bunlardan başka, Yaprak yakında kitap yayınlarına da başlıyor. Abonelerimize, o kitipları da yüzde yirmi eksiğine yollayacağız. Bu kitapların ilki önümüzdeki hafta satışa çıkıyor. **KARŞI** adını taşıyan bu kitap Orhan Veli'nin Şiir kitabıdır. Temiz bir şekilde basılmış olan kitap sokakta 75 kuruşa satılacak, almak istiyen abonelerimize 60 kuruştan verilecektir.

Kitap satışımızla yayınlarımız hakkında sizlere gelecek sayımızda daha fazla bilgi vereceğiz.

YAPRAK

HİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYEHİKÂYE

BÜYÜCÜ

ORHAN KEMAL

tongaya bastırmak, rezil etmek, işlerinden kovdurmak için fırsatlar kolladı, bu yüzden postâne koridorlarından eksilmedi. Yeni tâyin olunan memurlarla çabucak ahhaplıklar kurdu, onlara rakı ziyafetleri çekti, öğütler verdi.

"Ben, dedi, eski, mağdur bir arkadaşınızım. Arkadaşlık edeceğiniz hasût kimselerdir, yükselmenizi istemezler, ayağınızı alırlar, dikkat edin. Bakın, meselâ, ben... Ben koskoca bir mustantık oğluyum. Mustantık ama, bildiğiniz gibi değil, Benim babam eline kalemi aldımı, kâğıt ürker, kalem dile gelirdi.. Şimdi nerde öylesi?,,

Bütün bunlardan da pek birşey çıkmayınca, devlete küstü.

"İş yok Devlet babada.. dedi, soyu, sopu, cinsi, cibilliyeti belli insan evlâtları dururken... Halbuki benim babam meselâ....,,

Sonraları remil atmayı öğrendi, iskambil ve kahve fallariyle "keşfi istikbâl,, e kalktı. En sonunda da, meyhanede tanıştığı bir eski medrese kaçkınından bir rakı parasına düşürdüğü, yıpranmış, Arapça bir kitap edindi. Bu kitabın müthiş sırlar taşıması lâzımgeldiğine inanıyordu. Bu kitaba öyle inanıyor, öyle inanıyordu ki, artık bu kitap onun dayandığı en kuvvetli destek ve mustantık babasından sonra da öğünebileceği ikinci meziyeti oldu.

"....bu kitap mı? diyordu, bu kitabın adı Şem-ül Maarif-i Kübra. Kenzullahtır! Arapça. Bunun mânasını sök, kâğıttan sarı lira yap. Bizim rahmetli pederden kalmadır, kendisi mâlûm ya, mustantıktı..."

Derken yavaş yavaş işi büyüttü: Baş, diş, nazar, sıtma, muhabbet, hattâ kasık ağrıları için muskalar yazmağa başladı, Şem-ül Maarif-i Kübrâ'dan rasgele bir yeri açıyor, kâğıdı kitabın herhangi dört satırı üstüne koyup siyah çini mürekkeple yazıların kopyasını alıyor, bu işi yaparken de :

"...YEMLİH, YEMLİHA, MESLİNA, MERNUŞ, TEBRENÜŞ, SAZENÜŞ, KEFEŞTATAYYUŞ, KITMİR, KITMİR, KITMİR..." diye mırıldanıyordu.

Az zamanda ünü yayıldı. Kapı içini bıraktı; kenar mahallelerden birinde bir oda kiralayıp yerleşti. Artık gelsin ağrılılar, başı dönenler, sızılılar, sar'alılar, çocuğu olmayanlar, koca bulamayıp evde kalmışlar, damadının ağzını dilini bağlatmak istiyenler, altına işiyenler.....

"...Bir muska yazıyor bacım, bir muska yazıyor yâni allah seni inandırsın, kısır avratlara ikiz doğurtuyor! Tevâtür birşey..." deniyordu.

Ünü aldı yürüdü, işten başını kaldıramaz oldu. Para oluk gibi akıyordu... Gel zaman git zaman, bir baskın, suçüstü yakalandı. Suç âletleri olan mürekkepler, kamış kalemler, Şems-ül Maarif-i Kübrâ, karınca boynuzları, yarasa iskeletleri, tütsüler, tırnak kırıntıları, hayiz dolu şişeciklerle götürülürken, kenar mahallenin yalınayaklı çoluğu çocuğu, genci ihtiyarı, ergeni, dulu, evlisi öyle bir yaygarayla saldırdılar ki, memurlar şaşırıp kaldılar ve adamı elden kaçırdılar. Adam evden eve, damdan dama aktarıldı, çeyrek saat içinde bir dilim ekmek oldu gitti. Memurlar neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Ne yapacaklarını düşünürlerken, büyücü, mahallenin tâ öbür ucunda, nefes nefese anlatıyordu :

"...ufaktan bir esmâ çektim, okadar.. Ya kafam kızsa da İZÂ ZÜLZİLETİ azîmesini üfleseydim... Allahın bir ismi hakkı için, yer gök tiril tiril titrerdi!"

Bir kocakarı :

"Aaaaallah, dedi, sana inanmıyan kâfir!,,

İstanbul'da Nerelerde Satılır?

KÖPRÜ VE CİVARI

Kemal Güzel	Köprü, Kadıköy İskelesi karşısı
Osman Demirci	Köprü içi, Salon Kitabevi
Suren	Tünelbaşı No. 3, Karaköy
Tünel içinde,	Karaköy.
Harun Odabaş	Nimet Abla gişesi karşısı, Eminönü

İSTANBUL YAKASI

Mehmet Güvenç	Saraçhanebaşı
Naci Gürses	(Nur Kitabevi) Şehzadebaşı
Tütüncü Ali Ökten	Üniversite lokantası yanında, Beyazıt
Hüseyin Ballı	Yeniçeriler Cad. 143, Beyazıt
Azak yokuşu Ağzı	Yeniçeriler Cad. 111, Beyazıt
Yeniçeriler Cad. 68,	Çarşıkapı
Çarşıkapı, Sebil	
Yuva gişesi	Çemberlitaş
Ahmet Kayhan	Kapalı fırın yanı 27, Cağaloğlu
Remzi Kitabevi	Ankara Cad.
İnsel "	" "
Çığır "	" "
İnkılâp "	" "
İkbal "	" "

BEYOĞLU YAKASI

Tütüncü Ferit Anıt	Cumhuriyet Meydanı - Taksim
Arşavir Yavrum	İstiklâl Cad. 55
Gazeteci Eşref	Rumeli Hanı 88, İstiklâl Cad.
Hayik	Limoner Eczahanesi yanı, İstiklâl C.
GEN Kitapsarayı,	İstiklâl Cad.
Torkol	İstiklâl Cad. 192, Galatasaray
Romano	" " 279/1, Galatasaray

Bazı okuyucularımız gazetemizin sayfalarını az bulduklarını söylüyorlar. Maddî imkânlarımız şimdilik sayfa adedini arttırmaya müsait değil. Bununla beraber yazı seçerken elimizden geldiği kadar titiz davranıyoruz. Ayrıca, önümüzdeki sayılarda, satırları biraz daha sıklaştırarak yazı miktarını yüzde kırk arttıracağız..